

Årsberetning for Norsk Interesseforening for Stamme for 2012

1. Foreningens art

Norsk Interesseforening for Stamme er en landsomfattende organisasjon for personer som stammer og personer med løpsk tale, og andre som er interessert i stamming og løpsk tale. Foreningen har som formål å arbeide for å bedre stammes og løpsktalendes situasjon i samfunnet.

2. Medlemstall

NIFS hadde i 2012 totalt 211 medlemmer, derav 188 hovedmedlemmer, 11 familiemedlemmer og 12 registrert som faginstitusjoner/kontorer. Medlemstallet på 211 er en økning på 7 fra forrige år.

3. Styrets virksomhet

Styret har fortsatt arbeidet med å revitalisere og prøve å utvikle viktige arbeidsområder som er sentrale i en interesseforening som NIFS. Særlig vil vi anføre interessepolitikk, økonomistyring, likemannsvirksomhet, lokalforeninger, NIFS' nettsider og informasjon, deriblant Stamposten. Det har vært krevende å løfte alle disse områdene samtidig, men på noen av feltene er det gjort en betydelig innsats, selv om det på enkelte områder fortsatt gjenstår mye arbeid. NIFS var arrangør av Nordisk stammeseminar på Hamar i 2012. Det er avholdt 5 styremøter i 2012, og i løpet av året ble 63 styremøtesaker behandlet.

4. Økonomi

Regnskapet viser et overskudd på kr 117.058. Styret hadde som en av sine viktigste oppgaver i 2011 å få orden på økonomien. Dette har styret lyktes godt med. Ved fortsatt å kutte i kostnader og ha god økonomistyring under arrangementer og styremøter, er økonomien nå meget sunn, og ved årsskiftet har NIFS en egenkapital på over kr. 500.000,-

NIFS har kommet inn under ordningen tilretteleggingstilskudd (TRT) i studieforbundet FUNKIS. Dette ga foreningen kr 72.900 i tilskudd i 2012, og det er beregnet ca. samme tilskuddsbeløp i 2013.

5. Medlemsarrangementer

Årsmøtet 2012

Årsmøtet ble holdt på Haraldsheim Vandrerhjem i Oslo lørdag 24. mars. Vel 20 personer var til stede.

Vårseminaret ble arrangert 24.-25. mars på samme sted som årsmøtet

Følgende invitasjon ble sendt: «*Vil du være med å revitalisere Norsk Interesseforening for Stamme?*»

NIFS ønsker spesielt å bedre tilbudet til, og setter denne gangen fokus på:

- *Tilbudet til ungdom med taleflytvansker og foreldre til barn som stammer. Samtidig vil vi fortsatt ha fokus på voksne som stammer».*

NIFS hadde invitert logoped Ragnhild Heitmann fra Statped Vest. Hun konsentrerte seg om dagens behandling av personer som stammer eller har taleflytvansker, samt forskning og utdanning av logopeder. Over 20 personer deltok på seminaret.

Stamcamp

Stamcampen var i fjor lagt til Herdla camping ved Askøy like utenfor Bergen helga 22.–24. juni, med 20 deltakere. Stamcamp er foreningens medlemsarrangement med fokus på likemannsvirksomhet, i betydningen å treffe og dele erfaringer med andre med samme vanske.

Logoped Ragnhild Heitmann fra Statped Vest orienterte om virksomheten ved kompetansesentret. Herdla er en idyllisk øy å gjøre seg kjent med. Herdla museum ble besøkt, og foredrag ble holdt av Sigurd Fjeldstad, et tidsvitne fra siste verdenskrig. Han fortalt levende om Herdla under krigsårene.

Høstseminar

Årets høstseminar: *Å være voksen – og stamme (45+) - Prosjektopplegg*

Seminaret i forbindelse med prosjektet *Å være voksen - og stamme (45+)* ble arrangert i Oslo i slutten av oktober 2012. Arrangementet var et **planleggingsseminar** og ment som en forberedelse for selve prosjektgjennomføringa, som forhåpentlig vil finne sted i 2013. Det ble søkt midler fra Extrastiftelsen Helse & Rehabilitering til prosjektet, men NIFS fikk dessverre avslag!

Deltagerne på høstens seminar var personer fra vel 45 til over 70 år som hadde stammet i tiår etter tiår. Det var et ønske at disse årene var bearbeidet av deltakere, og hadde gitt den enkelte erfaringer, tanker og følelser som prosjektet kan ha nytte av. Samlingas intensjon var å dele reflekterte erfaringer med andre deltakere, også i grupper, og få dette dokumentert. Forsker Benedicte Olsen fra Høgskolen i Oslo/Akershus og logoped Hilda Sønsterud fra Bredtvet kompetansesenter samarbeidspartnere, og innledet sammen med prosjektleder Are Albrigtsen

Logoped Emma Kolmert fra Sverige foreleste om sin studie «**Stamning och åldrande – att leva med sin stamning ur et livslångt perspektiv**».

Hun hadde dybdeintervjuet 10 personer med stammeproblemer gjennom et langt liv. Foredraget var både aktuelt og interessant!

Deltagerne ble så delt inn i to grupper – «yngste-gruppa» og «eldste-gruppa» - seks-syv i hver. Følgende temaer var sentrale i gruppesamtalene:

- Stammingens utviklingstrekk for den enkelte
- Arbeid og karriere og grad av livskvalitet
- Behandlingsformer og egenbaserte erfaringer
- Stammingens innvirkning på ulike sosiale arenaer

Det ble nedtegnet utførlige referater fra begge gruppene. Referatene er viktig dokumentasjon for prosjektet, og vi vil ved en senere anledning komme tilbake til dette.

Et spørreskjema for målgruppen ble også prøvd ut.

Det er grunn til å understreke at deltagerne alle ga mye av seg selv denne helga, noe som var svært positivt! Mange deltagere uttrykte på forhånd at denne samlinga med de temaene som var valgt, syntes **viktig og interessant!** Etter seminaret sa flere at seminaret hadde vært **sterkt og godt!**

Antall deltakere ble satt til 12-13 personer og dessverre kunne ikke alle som ønsket det komme med denne gangen.

To studenter ved Universitetet i Oslo deltok også på denne samlinga. De er nå i gang med sin masteroppgave om stamming – **Hvordan har ditt liv vært?**

Nordisk stammeseminar ble arrangert på Hamar 31.08.- 02.09.2012

Vikingskipet Motell og selve Vikingskipet som seminararena var årets samlingssted. Hovedtemaet denne gang var **selvhjelp**. Solbjørg Talseth og Eli Voght Godager fra *Selvhjelp Norge* holdt innledningsforedraget.

Mikael Bogard presenterte ordningen med **Likemannsarbeid i Norge** og hvordan dette arbeidet fungerer.

Utflukter til Prøysenhuset i Ringsaker ble arrangert, med omvisning og innslag fra Prøysens diktning. Deretter tur til Sjusjøen vintersportarena med festmiddag lørdag kveld.

Nærmere 80 deltagere fra de nordiske land deltok, samt gjester fra de baltiske land, England og Nederland. Arrangementet må sies å være vellykket!

6. Interessepolitisk arbeid,

Styret i NIFS har tidligere vedtatt *et Interessepolitisk program*, som ligger til grunn for arbeidet på dette området. Dette fordrer **henvendelser, undersøkelser, initiativ, møter, utredninger, utspill og samarbeid med relevante instanser**. Programmet består av følgende 8 hovedpunkter:

- Behandlingstilbudet
- Arbeid i forhold til kompetansesentrene
- Henvisningsproblematikken
- Logopedutdanningen
- Livsløpsperspektivet
- Aktuelle utredninger, meldinger, planer m.v.
- Opplæringsloven
- Spesialistuttalelser

Behandlingstilbudet

Behandlingstilbudet til personer med taleflytvansker har også i 2012 vært i fokus.

Behandlingstilbudet i kommunene – med mangel på logopedstillinger og kompetanse på taleflytvansker, samt store ulikheter på tilgang til logopedtjenester - er ikke tilfredsstillende. Et utilstrekkelig tilbud og rene avslag er vanlig. Dette gjelder både kommunene med ansvar hjemlet i Opplæringsloven, mens HELFO/NAV, der Lov om folketrygd § 5 -10 gjelder, har etter **påtrykk fra NIFS** endret sin praksis. Følgende ordlyd i avslagsbrev om logopedbehandling ble mer og mer vanlig helt til mars/april 2012 fra HELFO/NAV (HELFO er statens Helseøkonomiforvaltning, som nå mer eller mindre styrer NAV-kontorene på dette området):

”... Vi kan ikke se at det foreligger organisk sykdom eller skade og talevansker på grunn av organiske eller funksjonelle stemmelidelser, og dette er derfor årsaken til at søknaden avslås...”

Etter at NIFS reiste denne saken, slås det fast i svaret fra HELFO til NIFS bl.a. at «... Hovedkontoret legger etter dette til grunn at taleflytvansker som stamming og løpsk tale, etter forvaltningspraksis, må regnes som en organisk sykdom eller skade, og dermed omfattes av sykdomsbegrepet i forskriften. Vi har informert regionskontorene i HELFO»

Dette har medført at mange voksne personer med taleflytvansker – og også barn og ungdom - nå ikke får avslag med ovennevnte begrunnelse om behandling . privatpraktiserende logopeder.

Dessuten opplever for mange at søknader treneres med krav om unødvendige ”spesialistuttalelser”, som igjen resulterer i mange måneders ventetid, m.v. NIFS har i 2012 reist denne saken overfor HELFO, og vil fortsette dette arbeidet i 2013.

Innlegg i tidsskrifter og aviser

Are Albrigtsen har skrevet en kronikk med tittelen «Kongens tale – og andres tale» Den ble trykt i Trønder-avisa på Logopediens dag 6. mars 2012, og «Gladmelding for taleflytvansker – den uheldige avslagspraksisen løst!» Denne artikkelen ble trykt i tidsskriftet Logopeden nr. 2/2012.

Møter med fagfolk - Fokus på taleflytvansker

Taleflytnettverksmøte ble holdt 22.03.2012 på Bretvedt.

Nils Tore Selseth og Are Albrigtsen deltok fra NIFS

Følgende saker ble drøftet:

- Sentrenes tjenester – hvilken praksis følges ved sentrene. Aktuelle problemstillinger.
- Etter St. m. 18 – hvilke endringer kan vi vente oss? Brukerrepresentantenes plass i omorganiseringsprosessen!
- Hva med et INTENSIVKURS for gruppen taleflytvansker?
- Logopeddekningen i framtida
- Avslagsproblematikken som enkelte landsdeler opplever
- NIFS' INTERESSEPOLITISKE PROGRAM - diskusjon, kommentarer, innspill osv.
- Hva med noen prosjekter sammen – på landsbasis eller innen regioner/fylker?

Kartlegging av behovet for behandling og hjelp i forhold til tilbudet. En studie i ett eller flere fylker. Kanskje Telemark som det ene? Hva forventes av NIFS?

Dialogmøte med Bredtvet

Nils Tore Selseth og Are Albrigtsen har i høst hatt flere møter med logopeder og andre fagfolk om de temaer og saker som NIFS er opptatt av. Tidlig i høst fortsatte vi dialogmøtene med Bredtvet. Fra *Team for taleflytvansker* deltok samtlige, bortsett fra en medarbeider som for tiden har permisjon. Det ble et nyttig møte, hvor de fleste sakene har interessepolitisk interesse for NIFS. Blant de sakene vi drøftet eller berørte var:

- Ventetiden ved kompetansesentrene.
- Forskjellige inntakskriterier praktiseres – noe som kan være uheldig og som bør endres.
- Bredtvet har over lang tid hatt en praksis som innebærer at **ingen** avvises.
- Utkast til målbilde angir at Statped skal inngå samarbeidsavtaler med kommunene. Viktig!
- Utarbeide systemer for å få fram **behovene** for gruppen taleflytvansker.
- Fagpersonene ved sentrene skal fortsatt få anledning til klinisk praksis og dermed aktiv behandling.
- Behovet for arrangement av gruppetilbud ved sentrene. Dette gjelder både ungdom og voksne. Hvordan få til optimale tilbud – samarbeid!
- Prosjektbaserte opplegg ved Bredtvet.
- Situasjonen for personer med taleflytvansker i Oslo.
- *Nettverk* – viktigere og viktigere.
- Forholdet til private logopeders praksis på dette feltet.
- Mangelfull informasjon om stamming.
- Det nye Statped.
- Situasjonen i Statped Nord.
- Prosjektet «Å være voksen – og stamme» - samarbeid og opplegg.
- Universitetenes undervisningsopplegg på området taleflytvansker.
- Vurdering av Telemark som forsøksfylke vedr. kartlegging og oppfølging. Kanskje kan Extrastiftelsen komme inn med midler?

- NIFS ønsker flere unge og foreldre m/barn som stammer som medlemmer. Hvilke tiltak kan være aktuelle?

Senere på høsten besøkte vi Taleflytteamet på Statped Vest. Dette var første drøftingsmøte i Bergen, og flere av ovennevnte temaer ble tatt opp og drøftet, i tillegg til gjensidig informasjon om arbeidet ved kompetansesentret og de oppgavene NIFS ivrer mest for. Mulige samarbeidstiltak ble også vurdert. Også dette møtet var svært positivt og vil følges opp med et nytt møte i 2013.

Are Albrigtsen hadde også anledning til å besøke logopeder fra Oppland og Hedmark i et nettverksmøte med fokus på taleflytvansker og de utfordringene disse to fylkene har på dette området.

NIFS søkte også i 2012 Extrastiftelsen om midler til prosjektet «**Å være voksen - og stamme**» med sikte på å skaffe et dokumentasjonsgrunnlag og kunnskap om hva mennesker som har levd med stamming i flere tiår har opplevd og erfart. Stikkord her er livskvalitet og utvikling i de ulike faser av livet, og hvordan stammingen kan virke inn på den enkeltes hverdagsliv. Behandlings- og terapiformer kan med fordel anvendes for voksne personer dersom en kan erverve **systematisert kunnskap** om dette. Denne kunnskapen kan også være nyttig for barn og unge, samt fagmiljøene.

Interessepolitisk er dette viktig, og kunnskapen er mangelfull!

Dessverre ble søknaden også denne gang avslått!

Are er leder av **Samarbeidsrådet for språk- og talevansker**. Han har reist en viktig sak i Rådet: Bekymring for logopedsituasjonen i Norge. Bakgrunnen er at mange kommuner mangler logopeder og dermed blir behandlingstilbudet for dårlig. Samarbeidsrådet har drøftet inngående, også med inviterte gjester. Det er utarbeidet et problemnotat om saken, som vil bli fulgt opp overfor relevante instanser. Her vil brukerorganisasjonene spille en viktig rolle.

NIFS har avgitt en høringsuttalelse til utkastet til **Målbilde i Nye Statped**. Dette utkastet er en beskrivelse av omstillingen av Statped 2012 – 2013. Målbildet har brukerne i sentrum og fokus på brukernes behov. NIFS har i sin uttalelse lagt vekt på de interessepolitiske sidene og understreket de behov og synspunkter foreningen har i forhold til et bedre behandlingstilbud.

Nordland fylke har i mange år drevet **Logopedisk senter i Nordland (LSN)**. Senteret har i flere gitt et verdifullt tilbud til grupper som sokner til faggruppen logopeder. Fylkeskommunen ønsker nå å legge ned LSN. NIFS har henvendt seg til fylkeskommune med en rekke spørsmål som er aktuelle i denne saken. (Høringsuttalelse er sendt til Nordland fylkeskommune 8. jan. 2013, med en oppfordring om at tilbudet i Nordland samlet sett **ikke må bli dårligere!**)

NIFS har hatt møte med Statped sentralt om arbeidsoppgaver foreningen anser som viktige og sentrale.

I tillegg har Egil Thomassen vært med på logopedundervisning på Universitet i Nordland sammen med logopeder i Statped Nord og Statped Midt.

7. Likemannsvirksomheten

Likemannsutvalget er ansvarlig for organisering og drift av likemannsarbeidet. Det ble søkt likemannstilskudd for 2012 og NIFS fikk totalt ca 47 000 kroner i tilskudd. Midlene gikk til medlemsarrangementet Stamcamp som ble arrangert i juni og til en samling med foreningens likemenn, som vi anser som viktig for oppfølging av likemennene og evaluering av ordningen. Likemannsutvalget slet imidlertid med å få samlet likemennene, og i 2012 har dessuten to av likemennene valgt å trekke seg fra denne ordningen. I tillegg var det planen å få utviklet en løsning for nettbasert likemannsarbeid, men dette var ved utgangen av 2012 fortsatt bare på planleggingsstadiet. Likemannsutvalget/styret har jobbet med en evaluering av virksomheten og er blant annet opptatt av å få markedsført dette tilbudet bedre.

8. Informasjon

Styret anser hjemmesiden, www.stamming.no, som foreningens viktigste informasjonsmedium. Arbeidet med nye informasjonshefter ansees som svært ressurskrevende og er foreløpig lagt på is. Styremedlem Jonas Pettersen arbeidet med utvikling av en ny hjemmeside, og denne ble lagt ut på begynnelsen av 2012. Det gjenstår imidlertid en del arbeid med gjennomgang og vurdering av tekstene på hjemmesiden. Det ble dessuten arbeidet en del med et samarbeidsprosjekt med logopeder på Statpeds sentre for å få skrevet nye og mer omfattende informasjonstekster om stamming til hjemmesiden. Dette var til en viss grad tenkt å kunne erstatte de tidligere heftene og burde derfor være ganske fyldig informasjon. Det viste seg å være vanskelig å komme i gang med dette prosjektet og blant annet stor arbeidsbyrde hos våre samarbeidspartnere, har gjort at vi så langt ikke har kommet videre med dette.

Are Albrigtsen holdt foredrag på **Logopediens dag 6. mars** på Møller-Trøndelag kompetansesenter med tittelen «En voksen stammers betraktninger»

Han deltok også på **Åpen dag** på Bredtvet 11. oktober sammen med logoped Hilda Sønsterud: «Hvordan lykkes med den logopediske stammebehandlingen? – fra en klinikers og en stammers perspektiv».

Gjennom Samarbeidsrådet er det lagt opp til at brukerorganisasjonene som er knyttet til Statped, kan få trykt informasjon om hver enkelt forening i sentrenes brosjyrer.

9. Lokalforeninger.

Det er etablert en lokalforening i Bodø, og foreningen kan se tilbake på et aktivt år i 2012. Bodøgruppen har nå omtrent 15 medlemmer. En rekke lokale møter har blitt holdt i Oslo, uten at det foreløpig har resultert i en lokalforening.

Flere har gitt uttrykk for savn av en lokalforening. Dersom det kommer lokale initiativ til flere foreninger, vil styret se positivt på dette, og støtte aktivt opp om dette.

10. Stamposten

Etter at mange medlemmer hadde etterlyst Stamposten, som hadde ligget nede noen år, ble det utgitt ett nummer på slutten av 2011. I 2012 har det kommet ut fire nummer. Liv Marit Goldstein er redaktør av tidligere redaktør av Stamposten. Det legges opp til at tidsskriftet skal komme ut årlig med tre – fire nummer. Styret er godt fornøyd med denne utviklinga.

11. Internasjonalt samarbeid

Prioritering av og betydelig arbeidsinnsats på flere områder har medført at dette område har blitt noe nedprioritert. Dette gjelder internasjonalt samarbeid utenom Norden, med for eksempel European League of Stuttering Associations (ELSA) og International Stuttering Associations (ISA). Arne Hope er oppnevnt som NIFS' representant i dette arbeidet.

12. Fortsatt drift

Etter styrets mening gir framlagt resultatregnskap og balanse med noter uttrykk for foreningens resultat i 2012 og økonomiske stilling ved utgangen av regnskapsåret. Etter styrets vurdering er forutsetningen om fortsatt drift til stede, og denne forutsetningen er også lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet.

13. Arbeidsmiljø, likestilling og ytre miljø

Foreningen har ikke ansatte. All virksomhet er basert på frivillig basis.

Foreningen er åpen for begge kjønn. Styret vurderer det ikke nødvendig å iverksette tiltak knyttet til likestilling.

Foreningen forurensar ikke det ytre miljø.

13. Tillitsvalgte i organ i NIFS valgt på årsmøtet i 2012

Styret:

Leder: Bjørn Olav Grønbeck
Styremedlem: Nils Tore Selseth (nestleder)
Styremedlem: Egil Arne Thomassen (økonomiansvarlig)
Styremedlem: Are Albrigtsen (interessepolitisk ansvarlig)
Styremedlem: Marit Røed (sekretær)
Styremedlem: Jonas Pettersen

Vararepresentanter: Tonje Merete Forås
Marianne Bonde
Einar Urdshals
Svein Jakobsen

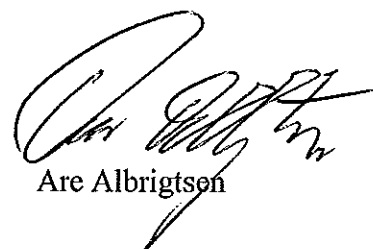
Valgkomité: Liv Marit Goldstein
Thomas Folkestad

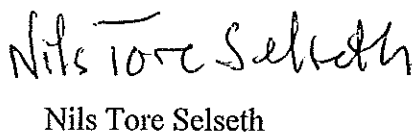
Revisor: Revisjonsselskapet Olstad & Co A/S

Oslo, Ringsaker, Tønsberg, Tromsø, Drammen 12.01.2013

Bjørn Olav Grønbeck

Egil Arne Thomassen

Are Albrigtsen

Nils Tore Selseth

Marit Røed

Jonas Pettersen

